

De Balearengait *Myotragus balearicus*

De Balearengait (*Myotragus balearicus*) was een soort dwerggeit die gedurende het Pleistoceen (2,5 miljoen jaar tot 10.000 jaar geleden) leefde op de eilanden Mallorca en Menorca. Deze eilanden behoren tot de Balearen, en het is deze eilandengroep waar de dwerggeit zijn naam aan ontleent. *Myotragus balearicus* is waarschijnlijk uitgestorven doordat boeren, die zich op de eilanden vestigden, het dier hebben uitgeroeid.

Net als de meeste andere eilanden van de Middellandse Zee, hebben de Balearen een berg- en rotsachtig leefmilieu. Er groeien voornamelijk lage, stugge struiken en grassen. Ook gedurende het Pleistoceen was Mallorca bergachtig.

Botten vergelijken

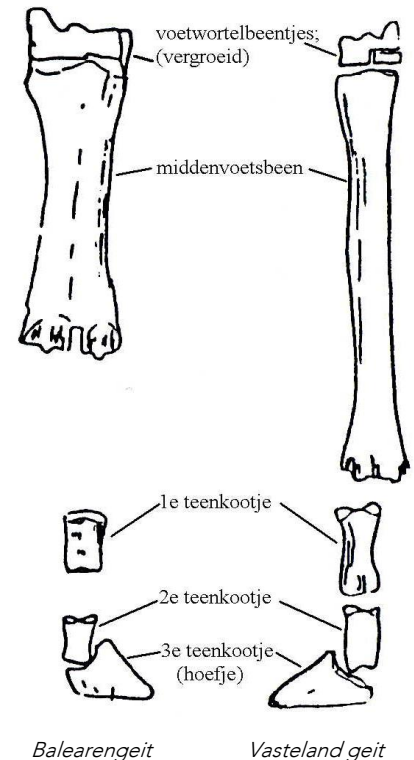
De fossielen van de Balearengait geven veel informatie over de leefwijze van het dier. Het skelet van deze geit is een stuk kleiner dan van de tot nu toe gevonden vasteland geitachtigen. Wat meteen opvalt is dat met name het onderste deel van de pootbeenderen verhoudingsgewijs korter is. Hieruit blijkt dat de eilandgeit niet erg snel kon lopen. Ter vergelijking: bij een paard is het onderste deel van de pootbeenderen juist langer geworden om roofdieren zoals wolven voor te kunnen blijven.

Naast een duidelijk lengte verschil laten de pootbeenderen nog een opvallend verschil zien. De voetwortelbeentjes van de Balearengait zijn onderling vergroeid, terwijl deze bij vastelandgeiten loszitten (zie tekening hiernaast). Bovendien zijn deze voetwortelbeentjes ook vergroeid met het middenvoetsbeen. Enerzijds beperkt dit de beweeglijkheid van het middenvoetsbeen ten opzichte van het sprong- en hielbeen. Anderzijds vormt het verkorte en verdikte middenvoetsbeen samen met de verkorte teenkootjes een stevig geheel. Met zo'n stevige poot kon de eilandgeit zich langzaam, maar trefzeker voortbewegen in een moeilijk begaanbaar, bergachtig terrein.

Bij de huidige geit zijn de poten langer en dunner. Hierdoor kan de geit sneller lopen. Door de zigzag-vormige pootopbouw kan de poot elke klap bij het neerkomen opvangen. De losse voetwortelbeentjes maken het enkelgewricht beweeglijk, waardoor de geit makkelijk kriskras kan rennen: een noodzakelijke aanpassing aan snelle roofdieren.

Fossiele geitenkeutels

Niet alleen botten geven aanwijzingen over leven van de Balearengait. Uit onderzoek naar keutels, gevonden in grotten van Mallorca, is gebleken dat het dier vooral van de buxusstruiken at, die toen nog massaal op het eiland groeide. Deze struik heeft bladeren met een hoog gehalte aan gifstoffen waar een geit vandaag de dag al snel aan zou sterven. Het doet vermoeden dat de dwerggeit dan ook over een aangepast spijsverteringsstelsel beschikte.

Bronnen

Literatuur

- Sondaar, P., F. Braber, 1990. *De bijzondere eilandbewoner*. Universiteits Museum, Utrecht.
- Lalueza-Foxa, C. et al. 2002. *Molecular phylogeny and evolution of the extinct bovid *Myotragus balearicus**. Mol Phylogenet Evol. Dec, 25(3): 501-10
- Acover, J.A. et al., 1999. *The diet of *Myotragus balearicus* Bate 1909 (Artiodactyla: Caprinae), an extinct bovid from the Balearic Islands: evidence from coprolites*. Biological Journal of the Linnean Society, 66: 57-74.

Websites

- Tyson, P. *Why Do Islands Breed Giants (And Sometimes Dwarfs)?* Nova Online, www.pbs.org/wgbh/nova/eden/giants.html, November 2000.